

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATA
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselek
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfüggetlő bizottság felfüggetele mellett felelős szerkesztő és kladó;

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

USPULUN

a legjobb

vetőmag csávázó szer

50, 100, 500 és 1000
grammos dobozokban

valamint

18% -os

SUPER-PHOSPHAT

bármily kis mennyiségben

kapható

az E. G. E. géposztályánál,

HANN és Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi r.t.
gazdasági gépek és műszaki cikkek
nagykereskedése

CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgőnycim: HANNCOMP. Telef. 2—36.

Forradalom vagy agrárreform.

Egy közgazdasági lapban legutóbb igen
elkelő tollból származó tárgyilagos cikk vizsgál-
tat tárgyává tette Románia gazdasági helyzetét és
betről lévén szó, az orvoslás módját.

Természetes, hogy a cikk írója kitért az
ország mezőgazdaságának az agrárreform által
teremtett szomorú sőt válságos helyzetére.

A kritika erős, de tárgyilagos és igazságos.
Ily erős és — román kritikusról lévén szó —
valóban őszinte bírálatát az agrárreform — a
cikkirő szavai szerint „káros, sőt végzetes” hatá-
sairól nem is volt alkalmunk olvasni.

A cikk illusztris írója azonban igazolja is
egyszersmint a „politikai szempontok” által indok-
olt agrárreformot, mondván: „... bármily káros
sőt végzetes agrárreform is jobb mint a farrad-
alom és belátjuk, hogy ha a kormánynak a
kettő között volt választása, helyesen tette,
hogy az előbbi mint kisebb bajt fogadta el.”

Ezt mi is belátjuk, ha arra, hogy egy ily
agrárreform hajtassék végre, tényleg fenforgott
volna a kényszerítő szükség!

Sohasem tagadtuk, hogy egy józan agrár-
reformra szükség volt; sőt lett volna az esetben
is, ha a központi hatalmak a háborút megnyerik
és Erdély ma is Szent István koronája országai-
nak integrans része lenne.

Mi a kérdés lényegét abban látjuk hogy:
józan, valódi socialis érdekeket és szükségét
szolgáló agrárreform hajtott-e végre? avagy egy
szükségtelenül „káros sőt végzetessé” fokozott?

Mi előbbi kérdésre tagadólag, utóbbira egy
határozott igennel válaszolunk.

Mert: meri-e tagadni az agrárreform ter-
vezői és végrehajtói közül bárki is, hogy az
erdélyi agrárreform a „káros, sőt végzetesek
kategorijába tartozik?

Továbbá: meri-e viszont állítani bárki is,
hogy erre úgy amint fokozatosan felcsigázva
és végrehajtva lett, szükség volt e a socialis
béke biztosítására?

Azaz hogy, bizonyosan lesznek ilyen „taga-
dók” és „állítók” — de hogy érveik megállják-e
a tárgyilagos vizsgálatot, az több mint kétséges!

Az említett cikk sem tagadja az egyiket és
nem állítja a másikat, sőt ezt — bár mentvén
az állítólagos kényszerűséggel — el is ismeri.

Mi a kényszerűségét egy ily „káros, sőt
végzetes” agrárreformnak nem ösmertük el eddig,
de nem ösmerjük el most sem, mikor — az
állam közgazdasági helyzetét, a legrosszabb irány-
ban befolyásolva — tulnyomólag végre is van
hajtva.

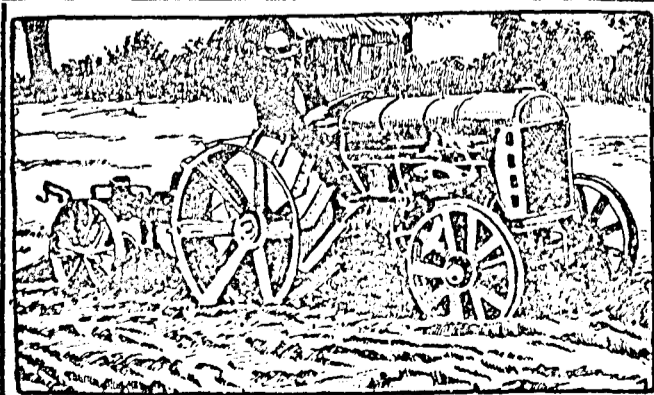
1919—20-ban elkészítette a Consiliul Diri-
gent Buza Barna inkább hirhedt, mintsem híres
és sokak által már akkor tulradikálisnak itélt ja-
vaslatára támaszkodva az erdélyi agrárreform ter-
vezetét.

A nemzeti pártot — melyből a C. D. ala-
kult — mostanság némely regáti politizáló kö-
rökben illik „hazaáruló”-nak helyegezni, de az-
zal mégsem vádolható, hogy a főként magyar
nagy és középbirtokosok érdekének védelmébe
szegődött volna. Nem! Ezt bizonyára nem tette
és a jelen sorokban sem lesz szó az „oligarchák
és latifundiumosok” ha ugyan voltak ilyenek
Erdélyben — érdekeiről.

Ennek dacára volt a C. D. tervezetének ra-
tioja, ami azt bizonyítja, hogy voltak soraiban
higgadtan gondolkozó, Erdély termelési és agri-
kulturális viszonyait ösmerő szakemberek és az
ország jólétét a socialis béke követelményeivel
összeegyeztetni tudó férfiak. Akkor még nem
nőttek a napipolitikusok és a C. D. utódainak
feje fölé a demagog — egy Lahovary szerint —
bolsevista jelszavak!

Ezen tervezet valóban kielégítette a szo-
cialis szükségét, (hiszen a forradalom veszélye
meg is szűnt, ha ugyan komolyan volt ilyen,
nem pedig csak a háborus psychosio átmeneti
tünetei) de egyszersmint számolt az országész
kulturális adottságaival és nem robbantotta fel a
mezőgazdasági termelés rendjét.

A C. D. ezen érdemét — a mai távlatból

„Fordson Tractor”-ok csak 117,000 leu.

Személy- és teherautók, autó alkatrészek, mindenféle
gazdasági gépek megtekinthetők és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

nézve — senki meg nem tagadhatja, legkevésbé román közigazdász.

De mi történt azután?

Az azóta váltakozó kormányok, élükön a mindenkori földművelésügyi miniszterekkel, kötelességüknek tartották, minden kényszerítő szükség nélkül — választási jelszó, vagy népszerűség hajhászat céljából — a megkezdett uton tovább menni, sőt rohanni, míg elérkeztünk oda, hogy román részről a „káros sőt végzetes” jelszók használatnak.

Elsősorban az erdélyi reformra illik ezen jelszó, ahol pedig nem voltak a legújabb időkben is vérbefojtott agrárforradalmak és amely alapjaiban is különbözik a regátitól, az „egységesség” dacára és az alkotmánynak — legalább betűi szerint — minden állampolgárának kijáró egyenlő elbánás flagrans arcucsapásaként.

Ma aztán gondot okoz a hatóságoknak az alig 20%-át az összlakosságnak kitevő városi lakosságnak és a hadseregnek kenyérral való ellátása; és ez kényszeríti a kormányt azon valutaügyi kiviteli korlátok emelésére, melyekre oly tanulságosan világít rá Blaskovits apátkanonok a kolozsvári mintavásár alkalmával tartott előadásában.

A C. D. tervezetének közzétételekor a leu Zürichben, ha jól emlékszünk, 30—35 centime-on állott, míg ma $2\frac{2}{3}$! Ezen két szám ékesen illusztrálja, hogy az előítéletnélküli külföld hogyan értékeli egyebek közt az agrárreformnak mai mértékére való, kényszerítő ok nélküli felfokozását.

Leu-ünk ilyen siralmas külföldi értékelése — a belföldi sem sokkal jobb — jórészt ezen a lejtőn való felesleges lecsuszás eredménye és ez ellen ma hiába mozgósítják Románia külügy-, pénzügy-, földművelés- és iparügyi minisztereit a bankkormányzóval egyetemben, kiknek támogatására a karlsbadi kurája befejezése után a miniszterelnök is személyesen siet Párisba!

Kárba veszett fáradság! A külföldnek már meg van a jól kialakult véleménye, hogy miként csinál Románia közigazdasági politikát — türelmetlen, xenophol sovínista alapon!

1921 őszén — ki tagadhatja — a C. D. reformtervezete alapján teljes volt a béke a mezőgazdasági osztályok között. És mégis: nem-e akkor adta ki Garofli a híres rendelkezést, mely minden józan ok nélkül, sőt annak ellenére, újra forrongásba hozta a már lecsillapult kedélyeket.

De: „Das ist der Fluch der bösen Tat, daß sie fort zeugend stets Böses muß gebären” — a lejtőn megállás nincs! — És követte ezen lépést a többi — végzeteszerűen!

És ha a józan falu mindezen uszítások dacára megakart volna állani, közbeléptek a különböző bizottságok, tanácsosok vagy agronomok, esetleg más, felelőtlenek, hogy tovább tartsák az ország megnyugodni készülő termelését az örvény felé!

Igy jutott az ország termelése oda a hol most van!

Ki nem ösmeri az esetet, mikor egy falu lakossága, kielégítve igényeiben, az első vagy másodfoku határozatot mint véglegest elfogadta — előlép az agronom és ha másként nem ment, fenyegetéssel csikarta ki belőlük a felebbezést!, vagy felebbezett ő maga az állam „érdekében“!

Szociális szükség címen?

Soha! De igen is a gyűlölet és a parlamentben is hangoztatott „megtörlés” jelszava alatt álló népfaj depossedálása céljából.

Alkotmány? törvény? stb?

Papirrongy, amelynek megkellett hátrálnia mindenféle tekintet előtt, amelyek közt a „szociális szükség” és a „társadalmi béke” gyakran lett ugyan hangoztatva, de ténylegesen szereplőként a legritkább esetekben volt jelen!

Igy történhetett meg az, hogy százezer hold számra vannak „állami tartalék” neve alatt területek, melyek minden „szociális” vagy más szükség nélkül elvéve — vagyis inkább elkobozva, de az állítólagos kisajátítási ár két- sőt többszöröséért bérbeadva — ugyszolván nem is szolgálnak más cél, mint az állam közigazdasági kárát!

De azt ne mondják, hogy munkájukban — úgy ahogy azt végrehajtották, a szociális szükség vagy a társadalmi béke biztosítása által vezették magukat!

A forradalom elhárítására elégséges lett volna a C. D. tervezete. Ami azon túl ment, csak az ország közigazdaságának rovását szolgálta. B. F.

Tejtermelés és városaink tejjel való ellátása.*

Írta: Szász Ferencz.

A tejnek eme legfontosabb emberi tápláléknál minél nagyobb mennyiségben olcsóbban, egészségesebb, tisztább minőségben való előállítása és a fogyasztáshoz való juttatása kell hogy szemünk előtt lebegjen. Mindezek elérésére sok körülmény van befolyással s legyen szabad rendre röviden érintenem valamennyit.

1. A tehén egyénisége (individuum) és fajtája (race). Minden fajtánál találkozunk jó tejelőkkel, de sok fajta számos jó tejelő egyede folytán valóságos tejelő fajtává alakult. Ezek felsorolása messzire vezetne bár megbeszélése és eldöntése annak, hogy vidékenként melyik fajtának a tenyésztése indokolt határozottan-e congressus feladatai közé tartozik.

Egy fajtánál nem tévesztendő szemelől, hogy annak egyedeit kell kiválogatni és hogy akár egyed akár fajta tejelési szempontból való megítélésénél az egészség szemelőt tartása mellett az a legjobb tejelő, melyik testsúlyához viszonyítva legtöbb és legjobb tejet ad, mert ez termel legolcsóbban nem lévén szüksége sok takarmányra az élet fenntartására. Egy ipari jól tejelő tehén 7—8-szorosát de 10-szeresét

* Szerzőnek a Kolozsvárt, szept. 13—15-ig tartott állattenyésztési kongresszus elé terjesztett értekezése.

is adhatja — testsúlyának tejjel évenként, illetve egy fejési periódus alatt.

2. Tejelési időszak (lactatio periodus). Jó tejelőknél egy borjazás keretében legalább 300 napig tart — kitolása mint tudjuk miskarolás útján történik.

3. Borjaztatási idő. Legjobb tejelési szempontból késő ősszel és tél elején, mert akkor tavaszi zöld takarmányozás (legeltetés) kezdetével újabb lökést kap a laktatio

4. Tehenek kora 4—8 éves kor közötti tejelnek legjobban.

5. Mozgás. Csekély mozgás például jó legeión vagy kifutókban elsőrangú jó befolyással bír a tejelésre.

6. Hőmérséklet szintén számít pld. kánikulai melegek vagy óriási hidegek nem jók. Téli istálló hőmérséklet legjobb ha 15—18 C°.

7. Takarmányozás. Elsőrendű befolyással bír. Teheneknél az egyedenkénti vagy legalább is csoportkénti etetés és pedig tejelés szerinti etetés és mindenek előtt bőséges, de nem pazarló takarmányozás felette fontos. A takarmányozás a legelső befolyású tényezők közé tartozik.

8. Itatás. Legjobb, ha annyiszor és annyit ihatik a tehen; ahányszor akar. Pld. Frigyes fngi uradalomban Magyarváron mikor bevezették az önitató készüléket rövid pár nap múlva már észrevehető volt tejelési eredmény emelkedése.

9. Fejés. Szintén befolyással bír. Legjobb ha a fejést semmiféle körülmény sem befolyásolja érte azalatt a szoptatást is. Kisborjas (rosszfejős) teheneket naponta legalább 3-szor fejtünk pár hétig. A tőgy masszírozása fejés közben és a tökéletes kifejés óriási hord erejű. Pld. az első tejsugarak oly szegények zsirban, hogy 172 kg. tej kell 1 kg. vaj előállítására míg az utolsókból 12 kg. is elég.

10. A pontosság vagyis hogy úgy az itatásnál mint a fejésnél valamint a takarmányozásnál pontosan tartsuk be az időpontokat szintén fontos.

11. A tisztaság az egész vonalon lehető legmagassabb mértékben szintén nagyon szükséges s már az istálló berendezése valamint a fejés keresztülvitele, a tej szűrése és edényezése — valamint esetleges hűtése — e cél szolgáltatásban kell álljon.

A fentiek a termelő feladatát képező kötelességek, most lássuk, hogy az államhatalom illetve a kormányzat miképpen kellene, illetve kell a gazdák s közvetve a nagyközönség szolgálatába álljon egyfelől mint lelkiismeretes ellenőr másfelől mint gondos pártfogó. E tekintetben a következő határozati javaslatot terjesztem a mt. Kongresszus elé:

1. Tekintettel, arra, hogy nagyobb gazdaságok és így oly tenyészetek is hol mindig vagy legalább is legtöbb esetben az illeő tenyészet tenyész kiválasztásos nemesítésére törekedtek vagy teljesen megszűntek vagy pedig csak töredékeikben küzködnek — ezt a küzdést

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv.-Társaság**

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szl.-máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán. Elfogad tűz, lég, élet, állat, befőrés, lopás, halászat, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

a mindenkori kormányzat az agrárreform törvény folytonos változtatásával ne tegye lehetetlenné hanem ellenkezőleg védelmezze s ez a kívánásunk nemcsak a tejelési, hanem a más két tenyész irányban is áll!

2. Tekintettel arra, hogy tejtermelésre predestinált vidékeken vagy községekben semmi conformitás sincs a tenyésztésben, kívánatos volna bizonyos fajták felé törekedni és pedig a szarvasmarha tenyésztési egyesületekkel oldva meg a kérdést, melyeknek lennének tejelést ellenőrző szervei, illetve közgei és ezen control utján igazán csak a jó tejelő állatok utódai kerülnének tovább tenyésztésre.

3. Azon bevált elvet, hogy az állam szakközgei utján vásárolt bikákat a községek jutányosabb kedvezményes áron kapják (és részletfizetésre:) általánosítani kellene.

4. Tekintettel a birtokosok kicsinyiségre eminens érdeke a köznek, hogy növénydek bikák részére jó közlegelők létesítsenek.

5. Az egészségügyi ellenőrzés díjtalan.

7. Óriási horderejű intézkedés lenne a takarmányfélék szállítási kedvezménye amennyiben azt gazdák vásárolják. Áll ez különösen a tejtermelésben annyira fontos téli vizegyes takarmányokra különösen a cukorrépa szeletre vonatkozólag, mert hiába bocsátja azt a gyár ingyen a termelő gazdák rendelkezésére, a szállítási költség felemészti az árát.

A tejjgazdasági intelligencia emelésére a tejjgazdasági szakoktatás szintén szervezendő.

Elérkeztem előadásom második részéhez, ahhoz, hogy hogyan juthatna a gazdák által termelt tej a maga ipari jó mivoltában a fogyasztó közönség asztalára s e tekintetben a budapesti IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus előadásaiból ragadok ki szemelvényeket. Előre kell bocsátanom, hogy tej alatt közönségesen „tehen tejet“ értünk a maga természetesen mivoltában.

A tehen tej 1.02—1.034 fajsúly mellett tartalmaz kisebb nagyobb eltérésekkel Kirchner szerint:

I. víz	87.65 %
II. zsir	3.40 %
III. sajttanyag (casin)	2.90 %
IV. fehérje (albumin)	0.60 %
V. más nitrogen tartalmu anyagok	0.20 %
VI. tejcukor	4.50 %
VII. hamu (tejsók)	0.75 %

Alsó határ hamisítatlan tejnél: anyag 12.10, zsir 2.8 %, hamutartalom 0.6—0.9 %.

A hamisítás megismerése első sorban a fajsúly és tejszine szolgál, amelynek megismerésére minden rendőrt ki kellene oktatni s a gyanus tejet további vizsgálat alá kell vetni. Mindez rendkívül nehéz, miért is legideálisabb megoldás a városok tejjel való ellátására Dr. F. Reissnak a Charlottenburgi vegykísérleti állomás akkori vezetőjének indítványa volna, melyet kivonatossan az alábbiakban közlök, némi hozzáadásokkal. — A termelőktől legyenek azok akár egyesek, akár szövetkezetek a város által fenntartott központok vennék át a tejet, mely központok részint a város területén, részint vidéki gyűjtő helyeken lennének. A tejet ott rögtön megvizsgálják hőfokra, savfokra, alkohol próbával — ez azért fontos, mert a túl savanyu tej főzésekor összemegy, fajsújjra, tisztasági fokra is csak a megfelelőt vennék át — alávetve azt rögtön további hűtésnek, tiszt-

ításnak (esetleg pastörizálásnak) kiterjedne a vizsgálat főképen tuberkolozis, vagy más fertőzést előidéző bakteriumokra is. A városok szolgálatában lévő orvosok a fejő személyzetet, állatorvosok pedig a tehenek egészségi állapotát ellenőriznék.

Ez eddig jól volna, de egyfelől ugyebár a központosítás, kezelés drágítaná az üzemet, másfelől pedig a szabad verseny elől zárná el az utat. A drágítás ellen első kellene legyen, hogy a városok ezen üzemeteket ne tekintsék jól jövedelmező vállalatnak, hanem csak az ideális szempont lebegjen szemük előtt és elégedjenek meg az üzemműködés megtérülésével. Amit az is fedezne, amit eddig vám címen szedtek. A szabadverseny tekintetében pedig nem szabad a városoknak monopolizálniuk a tejkereskedelmet, hanem engedjenek szabad utat más ilyen célú vállalatoknak egyedül arra törekedvén, hogy ellenőrizetlen tej ne kerüljön a fogyasztó közönség rendelkezésére, mert ahogy az utolsó bányát is csak úgy szabad elfogyasztani, ha előbb lebélyegezték, hát ép úgy legyen az a tejjel is. Például, hogy nézne ki az eset, ha hússal minden ellenőrzés nélkül házalnának? Még csak annyit, hogy amint a falusi lakosság kioktatandó tejnyerése és tulajdonságai felől, épen úgy a városi is, mint ez vetítő képek utján (magyarázatokkal karöltve könnyen és hatásosan lehetséges is.

A folytatólagos kisajátítás.

A művelhető területek kisajátításának befejeztével a birtokos közönség és az igényjogosultak bizonyos legalább is papíron stabil helyzetbe kerültek a földhasználatot illetőleg. Igaz ugyan, hogy ez inkább csak papíron van meg, mert hiszen az ugynevezett ideiglenes birtokbármelyezés címe alatt az agronomok különböző kedve szerint a kisajátított részeket a megmaradt területtől elválasztó vonalak, hol ide, hol oda tolnak nem is szólva arról, hogy néhol a felsőbb hatóságok is beleszólnak ebbe az ideiglenes birtokbaadásba és ezzel emelik a bizonytalanságot. Ez a helyzet csak a végleges birtokbármelyezés során volna megváltoztatható, ami azonban a felmérések lassúsága miatt még soká fog késni; a felméréssel foglalkozó mérnököket nem fizetik és így azok sztrájkba léptek.

Hogy azonban a birtokos közönség még se érezhesse magát a művelhető földek kisajátítása során teremtett helyzettel nyugodtan, erre az agrárreform törvény 14-ik szakasza ad alkalmat, amely a lakásügyi kérdések megoldásával foglalkozik és amelyeknek alkalmazása most van mindenfelé folyamatba. Ez a szakasz „a folytatólagos kisajátításról“ szól és ezzel élénk ellentétben van azzal az elvvel, hogy ugyanazon terület az agrárreform során csak egyszer vehető kisajátítás alá. A törvény jelzett szakasza a következőképpen szól:

14. cikk. Ha a lakásügyi kérdés nem volna elintézhető ezen kisajátítás következtében rendelkezésre álló területekkel, a szükségletek mérve szerint egy fokozatos kisajátításra kell áttérni más területeket illetően is, és pedig: a falusi községekben azon területeket illetően, melyek legfeljebb 1000 méter sugaru körletben fekszenek.

Ezen sugarak kiindulási pontja a község

széle (marginea comunei). Az ezen pont rendelkezései alapján kisajátítottak a lehetőség szerint más megfelelő földdel lesznek kártalaníthatók.

Ugyanezen célra kisajátíthatók egyes részek is a községi legelőkből, valamint az állami erdőkből, anélkül azonban, hogy kiterjedésük a községben levő normális marhaállomány el-tartási szükségletén alul csökkenetnének; ellenkező esetben a kisajátított terület a község határának más részében pótolandó.

Egy háztelkekre (loc de casă) legfeljebb egynegyed kat. hold számítandó.

Az ily ingatlan jutalékokban (loturi) részesítettek kötelesek a birtokbavételtől számított legfeljebb 5 év alatt megkezdeni az építést, különben elvesztik az ingatlan jutalékokat és az eszközölt fizetéseket.

A falusi községekben, városokban, a bánya, ipari- és fürdőközpontokban szükség esetén olyan beltelkek is kisajátíthatók, melyek a törvény kihirdetésétől számítva legalább 5 évig építetlenül állanak, amennyiben jelen törvényjavaslat benyújtásáig szőlővel vagy gyümölcsfákkal beültetve nem lettek.

Ezek szerint fokozatos kisajátításra lehet áttérni a lakáskérdés megoldása céljából ugynevezett más területekre és falvakban 600, városokban 1000 méter sugari körzetben, a község szélétől számítva.

Joguk van azonban a kisajátítást szenvedőknek kérni, hogy más földdel kártalanításának és ez a törvény szerint a lehetőség szerint teljesítendő is. A gyakorlatban ez a legtöbb helyen úgy történik, hogy a tulajdonosnak a kisajátított külsőségekből kétszer-háromszor néha ötször annyi területet visszajuttatnak. A fenti szakaszban „más területek“ kifejezés alatt kültelkek értendők, miután a cikk utolsó bekezdése külön beszél a beltelkekről, amelyek csak olyan esetben sajátíthatók ki, ha a törvény kihirdetésétől számítva 5 évig építetlenül állanak, vagy a törvényjavaslat benyújtásáig szőlővel vagy gyümölcsfával beültetve nem lennének. A végrehajtási utasítás még ehhez hivatkozást fűz a törvény 40-ik cikkének, amelyre később visszatérünk.

Ezek szerint tehát beltelkek lakásépítés céljaira csak a fenti feltételek fenn nem forgása esetén sajátíthatók ki. Miután jelenleg amikor a kisajátítások folyamatba vannak, nem állapítható meg, hogy vajjon a beltelkek 1921 július 30 tól számított 5 éven keresztül beépítetlenül maradtak-e, most ez a szakasz nem alkalmazható. A kisajátítási bizottságok a kérdést számos helyen úgy oldják meg, hogy amennyiben a birtokos nyilatkozatot tesz, hogy befogja építeni, úgy kisajátítás alá nem vonják. Az ezen kategóriában eső beltelkeken kívül csak külsőségek vonhatók lakásépítés céljából kisajátítás alá, azon esetben, ha a cikkben megállapított távolságon belül esnének.

A művelhető földek kisajátítására vonatkozó rendelkezéseken tulmenőleg ható kisajátításra még a törvény 40-ik szakasza is alkalmat ad, amely szerint kisajátítások minden területből eszközölhetők iskola és templom céljaira 2 hold kiterjedésig, az erre vonatkozó törvény a következőképpen szól:

40. cikk. A kisajátított földekből, általános műveltségi, gazdasági, társadalmi, katonai, nevelési s. b. közérdekek szükségleteire az állam

visszatarthatja magának a szükséges területet. Iskolák és templomok építésére falusi községekben bármely területből kisajátítható legfeljebb 2 holdig.

Ezen célra való kisajátítások azonban a rendes kisajátítás során lettek volna elintézendők és csak 2 holdig terjedhettek volna, minden egyéb más célra való kisajátítás belsőségeknél nélküli az erre vonatkozó intézkedéseket a törvényben és a végrehajtási utasításban.

Egyleti élet.

Meghívó

Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya folyó évi október hó 30.-án, csütörtökön d. e. 10 órakor Marosvásárhelyen a vármegyeház nagytermében termelői értekezletet tart, amelyre az érdekelteket ezúton tisztelettel meghívja.

Kolozsvárt, 1924. október hó 16.-án
az Elnökség.

Tárgysorozat.

- 1) Elnöki megnyitó.
- 2) Beszámoló a folyó évi cukorrépa árák megállapítása ügyében folytatott tárgyalásokról.
- 3) Tanácskozás az 1925. évi cukorrépa árákról.

Törvények, rendeletek.

Nem exportálható cikkek. A minisztertanács a következő cikkek kivitelét tiltotta be: répa és repcemag, tej és termékei, gyapjúhulladék, len, kender, a hét éven alóli lovak, juhok, tenyész bikák, bivaly, tehén, öszvér és szamar, széna, lucerna és takarmány-szalma, üres boroshordók, zsákok, cukor.

Külföldről be nem hozható áruk: Pezsgőborok, likőrök, gyümölcspálinkák, toll, gabonapálinka-félék.

Az adóhátralék után fizetendő kamat összegét felemelték. A Monitorul Oficial folyó évi 208. száma rendeletet közöl, amelynek értelmében a pénzügyminisztérium tudatja az érdekeltekkel, hogy folyó évi október hó elsejétől kezdve az egyenes adókról szóló törvény 116. szakaszának rendelkezései alapján az 1924. esziendőre előirt egyenes adók után 9% évi kamatot szednek. A kamatot azon adóösszegek után fogják kivetni, amelyek esedékesek voltak már, de az említett időpontig nem kerültek befizetésre. Azon összegek után, amelyek az 1924. évi októberi negyedben lesznek esedékesek, a kamat 1925. évi január hó elsejétől kezdve számítódik.

Elárverezik az idegenek határmenti községi ingatlanait. Megemlékeztünk már a kormánynak azon rendelkezéséről, amely megtiltja a nemromán állampolgároknak, hogy a határ mentén községi ingatlanokat vásárolhassanak. Ezt a rendeletet most újabb állalommal bővítette ki az igazságügyminiszter. Eszerint a határ mentén tíz kilométeres zónában idegen állampolgár sem a községek belterületén, sem azokon kívül *semmiféle ingatlant nem vásárolhatnak*. Az igazságügyi minisztérium a prefekturák útján felszólítja az érdekelteket, hogy indítsanak nyomozást abban az irányban, van-e területükben valamelyik idegen állampolgárnak ingatlanja és ha van, töröltessék azt a telekkönyvből és intézkedjenek az ingatlan elárverezése irányában.

Új kiviteli díjak. A hivatalos lap október 11-iki száma a következő új kiviteli díjakat állapította meg. Zöldség konzerv 1 leu

kg.-ként, fésült cigálya és merino gyapjú 30 leu, fésületlenül 25 leu kg.-ként, curkán gyapjú fésülve 20 leu, fésületlenül 15 leu kg.-ként, hántott napraforgómag 60 000 leu vaggio-nonként.

Vegyes közlemények.

A Kolozsvári Gazdasági Egylet folyó hó 12-én *Berki József* elnöklete alatt tartott ülésében *Török Bálint* titkár előterjesztésére a választmány elhatározta, hogy az egyesület az idei ősz folyamán a kiscgazdák részére egy szántásversenyt és egy tejlisztasági versenyt rendez Kolozsváron. Az egyesület tulajdonát képező gépek és eszközök használati díjai az alábbiakban állapították meg. Tagoknak: Bárzsingcső 40, vetőgép 60, kicsi vetőgép 40, szőlőzuzó 50, jurának eke 30, porhanyító 40, triór 60, rosta 50, nagy henger 50, kis henger 30, morzsoló 50 L. Nem tagok a fenti díjak két szeresét fizetik. Elhatározták, hogy a *Hann* és *Társ* cégtől még több gyorssegélyhez szükséges eszközt, trokárt, bárzsingcsövet stb. szereznek be közös használatra. Elhatározták, hogy a kiscgazdák állatbiztosításának szövetkezeti alapon való megszervezését munkába veszik, valamint az aranka elleni küzdelem érdekében közösen vásárlnak olózmárolt vetőmagot. A kiscgazdák veteménymag szükségletét is együttesen fogja az egyesület beszerezni.

Leszállítják az állatkiviteli illetékeket mint értesítünk, mivel belátta a kormány, hogy a mai világgiazi árák mellett tarthatatlanok az érvényben levő kiviteli vámok. A beszállítás arányáról még nem adtak ki hivatalos értesítést.

Aláírták román-cseh állategészségügyi egyezményt. A héten fejezték be román-cseh állategészségügyi tárgyalásokat, amelyeken a kormány képviselőjében *Cristea Tibor*, kolozsvári állategészségügyi vezérigazgató is résztvevett. Az új egyezmény lényeges könnyítést jelent állatkivitelünk számára. Elesnek a hat és tizenöt napos zárlatok. Az egyezmény szerint mindenik állam állandó vagy ideiglenes megbizottakat küldhet ki a másik államba, hogy ezek raján az egyezmény és az állategészségügyi szabályok megtartását ellenőrizhesse.

Az erdélyi méhészek ülése. Szombaton tartotta meg az Erdélyrészi Méhész Egyesület őszi ülését báró *Jósika Gábor* elnöklete alatt. A választmány *Török Bálint* főtitkár előterjesztésében elhatározta, hogy lépéseket tesz a mézértékesítésnek az egyesület kebelében való megszervezése érdekében, tudomásul vette a választmány az elnökségnek az árumintavásáron és állatkivitelésen való részvételéről szóló jelentéseit, majd elhatározta, hogy a jövő évben amennyiben a körülmények lehetővé teszik, egy *méhészeti kiállítás* rendez. Az egyesület hivatalos lapja, a *Méhészeti Közlöny* a Kézdivásárhelyen dálnoki *Paál Lajos* szerkesztésében megjelent *Szekely Méhész* szel fuzionált és dálnoki *Paál Lajos* a *Méhészeti Közlöny* társ-szerkesztőjéül bevalasztatott. Tudomásul szolgáltak a méhészei tanfolyamról, tagmozgalomról, méhésztelep állapotáról szóló jelentések, majd elhatározta az egyesület, hogy egy nagyobb műlépprest és pergető gépet szerez be telepe és a közszükséglet ellátása céljából. A tél folyamán az egyesület összeírja a tagok kaptárszükségletét és azt egy tömegben kedvezményes áron elkészíteti.

A selyemhernyó peték beszerzése. Akinék selyemhernyó petékre van szüksége, hez forduljon az állami selyemhernyó telep, amely Bukarest mellett Baueas községben van. A kérelemben meg kell jelölni a pontos címet, továbbá, hogy mennyi pete szállítását kéri és minden gramm petéért 10 lejt kell beküldeni.

A bukaresti állatorvosi főiskolán most kezdődnek meg a beiratkozások. A felvételi vizsgákat október 17-én tartják meg. Az állatorvosi

főiskolai hallgatói állami ösztöndíjakra tarthatnak igényt.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról került fel az a kívánság, hogy a gazdasági közönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánságnak eleget teendő az egyesület egyelőre szegődménylevelet és napszámjegyzéket nyomtatott. A szegődménylevelét alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára díkbint 2 L. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalas füzetként 20 L., 50 oldalas füzetként 15 L.-ért 16 oldalas nagy ivenként füzetlenül 5 L.-ért áll a gazdasági közönség rendelkezésére. Megrendelhetők az E. G. E. titkári hivatalában, (Kolozsvár Attila-utca 10.) és a Minerva r. t. könyvkereskedésben, Cluj Str. Regina Maria.

PIAC.

Országos vásárok:

1924. okt. 20-án. Kissink, Alsószolcsva, Brulya, Várhely, Gátalja, Barchida, Szurduk. — 21-én. Lugoș, Mođis, Erendrét. — 22-én. Aknasugatag, Hadad, Máramarossziget, Avasujváros. — 23-án. Dalbosfalva, Orádna. — 24-én. Jakabfalva, Oklad, Nagyzorlenc, Borzás, Nagypalád, Osinka, Szászcsor, Magyarberkesz, Teregova, Vadász, Buza. — 25-én. Bolya, Sósmező, Tordaszentlászló, Kézdivásárhely, Váralmás, Katona, Csucs, Mezősenthály, Zsidovin, Oravicabánya. — 26-án. Sze-reus, Románkécsa, Módos, Alcsill, Marosborsa, Nagykőcse, Szamosujvár, Erdőszentgyörgy, Nagyszentmiklós. Magyaré.

Hirdetések.

Ülkel „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án délután 3 órakor a rom. katolikus iskolában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. § a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend; 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 262, üzletrészeinek száma pedig 991 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bálhelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Ulcani, 1924. június 30.

Az igazgatóság.

Pákél Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án d. u. 3 órakor a község házában 1924 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. § a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend; 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 187, üzletrészeinek száma pedig 1042 volt, az év folyamán kilépett 1 tag 10 üzlet-

részel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Pachtia 1924. október 11. *Az igazgatóság.*

Értékesítő Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án d. u. 3 órakor a község-házánál 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés, 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alaptőke emelésére hozandó határozat. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 164, üzletrészeinek száma pedig 1085 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Inlaceni, 1924. jun. 30. *Az igazgatóság.*

Érkávási fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. november hó 2-án délután 3 órakor az áll. iskolában rendes évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. november 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 173, üzletrészeinek száma pedig 608 volt, az évfolyamán jegyeztek régi tagok 304 új üzletrészt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Érkávás, 1924. *Az igazgatóság.*

Vajdaszentiványi fogy. és ért. szöv. 1924. nov. 2-án d. u. 3 órakor a község-házánál évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 1924. év június 30-án a tagok száma 136, üzletrészeinek száma pedig 2003 volt, az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel, kilépett 2 tag 2 üzletrésszel. — A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Vajdaszentivány, 1924. június hó 30-án. *Az igazgatóság.*

Iszlói „Hangya“ fogy. és érték. szöv. 1924. évi november hó 2-án délután 3 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások meg-

vizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 200, üzletrészeinek száma pedig 375 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Iszló, 1924. szept. 18. *Az igazgatóság.*

Kisborosnyói fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án délután 3 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. nov. 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 242, üzletrészeinek száma pedig 2796 volt az év folyamán belépett 1 tag 30 üzletrésszel, kilépett 1 tag 4 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Kisborosnyó, 1924. október 3. *Az igazgatóság.*

Mezőkölpényi fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. november 1-én d. u. 3 órakor a ref. iskolában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 62, üzletrészeinek száma pedig 324 volt, az év folyamán belépett 6 tag 20 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Mezőkölpény, 1924. szeptember 20. *Az igazgatóság.*

Székelypálfaivai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi nov. 2-án d. u. 3 órakor a szöv. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 222, üzletrészeinek száma pedig 986 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Pauleni, 1924. évi június 30. *Az igazgatóság.*

Málnásfalusi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án d. u. 3 órakor a ref. iskolában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt hatá-

rozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 187, üzletrészeinek száma pedig 7161 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Málnás, 1924. június 30. *Az igazgatóság.*

Nagyesküllői fogy. és ért. szöv. 1924. évi november 2-án d. u. 3 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. évi november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérlegmegállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 1924. június 30-án a tagok száma 281, üzletrészeinek száma pedig 1600 volt az év folyamán belépett 40 régi tag 197 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Nagyesküllő 1924. okt. 1. *Az igazgatóság.*

Bárodbeznye fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án d. u. 3 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év dec. 31-én a tagok száma 104, üzletrészeinek száma pedig 411 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bárodbeznye, 1924. szept. 29. *Az igazgatóság.*

Szapárligetli fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor a község-házánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 580, üzletrészeinek száma pedig 1448 volt, az év folyamán belépett 2 tag 5 üzletrésszel, kilépett 7 tag 9 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Tipori, 1924. szept. 23. *Az igazgatóság.*

Hadadnádasi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor a szövetkezetnél évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 138, üzletrészeinek száma pedig 193 volt, az év folyamán belépett 1 tag 6 üzletrésszel, kilépett 2 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Hadadnásd, 1924. *Az igazgatóság.*

Tövis és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924 év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924 június 30-án a tagok száma 541, üzletrészeinek száma pedig 5694 volt, az év folyamán kilépett 6 tag 40 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Teius, 1924 jun. 30. *Az igazgatóság.*

Ujpanádi fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. évi november hó 2-án délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 21, 24, 31, 36/e §-ainak módosítása. 2. Netaláni indítványok. Panatoulou, 1924. október hó 2. *Az igazgatóság.*

Szinérváraljai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor az isk. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 340, üzletrészeinek száma pedig 597 volt, az év folyamán belépett 2 tag 68 üzletrésszel, kilépett 2 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szinérváralja, 1924. szept. 3. *Az igazgatóság.*

Fehéregyházai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. november hó 2-án délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év nov. hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 71, üzletrészeinek száma pedig 593 volt, az év folyamán belépett 2 tag 36 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Választui, 1924. szeptember 16. *Az igazgatóság.*

Választui „fogyasztási és értékesítő” szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor a község házában 1924 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 163, üzletrészeinek száma pedig 1112 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Fehéregyháza, 1924. augusztus 21-én. *Az igazgatóság.*

Választui „fogyasztási és értékesítő” szövetkezet 1924. évi nov. hó 2-án d. u. 3 órakor a község házában 1924 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év november hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztöke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. év június 30-án a tagok száma 71, üzletrészeinek száma pedig 593 volt, az év folyamán belépett 2 tag 36 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Választui, 1924. szeptember 16. *Az igazgatóság.*

Apróhirdetések.

Lóhere és lucerna magot keresünk megvételre. Mintázott ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 3730

Keresek egy gazdasági ispánt, aki belterjes gazdaság vezetését vállalja. Cim a kiadóba. 3733

Eladó 5 q. kiflikrumpilvetőmag cím Szász Ferenc Pusztakamarás. Kolozs m.

Állást keres nagy gyakorlatú bíró gazdasági íspán, ki a konyha és gyümölcskertészetben jártas. Cim a kiadóban. Szorgalmas jeltege alatt. 3735

Bérbe vagy részesművelésre kiadó. Kerteszetre, tehenészetre alkalmas, Kolozsvártól egy kilométerre, 16 hold gazdasági épületekkel felszerelt vízmelletti föld. *Koncz György.* Bemutca 3. szám.

Számított sertéstrágya

Hivatalos analízissel kimutatott nagy foszfor nitrogén és káli tartalommal. Az összehasonlító trágyázási kísérleteknél a legjobban bevált. A legolcsóbb és a legjobb universális trágya. 100 mázsa (1 waggon) légszárított sertéstrágya ab waggon Arad, Lel 3000.—

Megrendelhető:
Mezőgazdák Kereskedelmi T. - .-td
Arad. 3705

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” könyvkiadóvállalatában megjelent füzetek

Jegyzéke és árai:

1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók — — 5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása 5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshizláló — — 5.—
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről — — 5.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről — — — 5.—
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről — — — 5.—
8. Jakab László. Útmutató az állati ragadós betegségek elleni védekezésben — — — 10.—
9. Domokos álmán. Az építkező gazda — — 10.—
10. Ruisz Gyula. A kukorica műveléséről — — 5.—
15. Czajlik István. Csikónevelés — — — 5.—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermeléséről — — 10.—
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere termesztéséről 8.—
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése — — — — — 5.—
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről 5.—
21. Marc Ferenc. A kosárirűz termelése — — 5.—
22. Kovácsy Béla. Házi állatalak takarmányozása 5.—
23. Grassell Miklós. A len és kendertermelésről 5.—
26. Gáspár József. Méhtenyésztés — — — 5.—
28. Nemes István. Talajjavítás leczapolással — 5.—
30. Nemes István. Az öntözés — — — — 5.—
32. Szöcs Mihály. Jégkár ellen való biztosítás 5.—
36. Jakab L. Házi állataink egészségeinek gondozásáról — — — — — 10.—
38. Cserhádi Sándor. A gyomok kártékonyága 5.—
43. Ikafalvi. Szőlőműveléséről — — — — 5.—
45. Hadviger A. Tanácsadó fiatal gazdák számára 10.—
46. L'Hullier István. A káposzta-félék termelése 5.—
47. Dr. Balntner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége — — — — 5.—
49. Dr. Cséser Lajos. Magyar komló termesztés 5.—
50. Cserhádi Sándor. Gabona-félék termesztése 5.—
52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények el-lensége — — — — — 10.—
53. Dr. Barna B. A gyümölcsfák ellensége — 10.—
54. Dr. Páter B. A vadon termő gyógynövények gyűjtése — — — — — 10.—
55. Jászberényi A. és Szász F. Tejgazdaság, tejtermelés — — — — — 10.—
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés — 15.—
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés 15.—
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása. — 5.—
60. Dr. Szentkirályi Ákos. Erdély juhál. — — 40.—
61. Dr. Páter Béla. A gyógynövénytermesztés 40.—

Füzeteket csak az árának előzetesen való behirdetése ellenében küld az E. G. E. titkári hivatala, Kolozsvár, Httilla-u. 10. sz. — 5 példányon felüli megrendelés esetén 25% engedmény. — Minden egyes füzet után 1 Lei postaköltségre küldendő.

Párisi világhírlítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid
mosóvíz lovak számára

100 Szóvédjegy, címke és csomagolás védve. 100

60 év óta az udv. és versenystálokkban van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerősítőül, inak merevségénél stb.

KWIZDA-féle Restituons-Fluid

kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, csak a KWIZDA névvel valódi. 3647